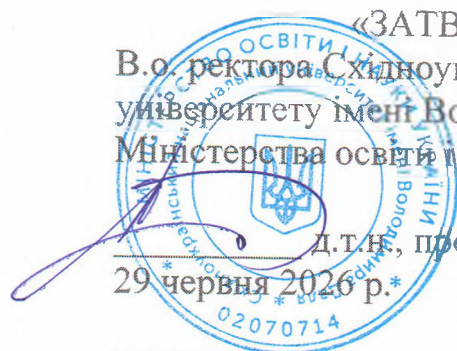

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В.о. ректора Східноукраїнського національного
університету імені Володимира Даля
Міністерства освіти і науки України
д.т.н., проф. Дмитро МАРЧЕНКО
29 червня 2026 р.*

ВИСНОВОК

спільного засідання кафедри обліку і оподаткування, кафедри економіки і підприємництва, кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Володимира Сергійовича Піменова на тему "Інноваційне забезпечення економічного розвитку та конкурентоспроможності промислових кластерів регіону", поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка

ВИТЯГ

з протоколу № 14 спільного засідання кафедри обліку і оподаткування, кафедри економіки та підприємництва, кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу
Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля
від 29 червня 2026р.

ПРИСУТНІ

Головуючий на засіданні – зав. кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу д.е.н., проф. Хандій О.А.; присутні: декан факультету економіки і управління, гарант ОНП «Економіка» д.е.н., проф. Івченко Є.А., к.е.н., доц. Кушал І.М., к.е.н., доц. Манухіна М.Ю., к.е.н., проф. Мельнік М.А., к.е.н., доц. Пчелинська Г.В., к.е.н., доц. Серікова О.М., науковий керівник – д.е.н., проф., завідувач кафедри обліку і оподаткування Ключ Ю.І., здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – Михальчук Д.І.

Завідувач кафедри економіки і підприємництва д.н. з держ.упр., проф. Ольшанський О.В., д.е.н., проф. Бузько І.Р., д.е.н., проф. Овечкіна О.А., д.е.н., проф. Семененко І.М., д.е.н., проф. Серебряк К.І., к.е.н., доц. Швець Н.В., к.е.н., доц. Бурко Я.В., к.е.н., доц. Вахлакова В.В.

Серед присутніх – 7 докторів з економічних наук, 1 доктор наук з державного управління та 10 кандидатів економічних наук.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

1. Обговорення дисертаційного дослідження здобувача освіти третього (освітньо-наукового) рівня кафедри обліку і оподаткування факультету економіки та управління СНУ ім. В. Даля Піменова Володимира Сергійовича на тему «Інноваційне забезпечення економічного розвитку та конкурентоспроможності промислових кластерів регіону», поданої на

здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка. Дисертація виконувалася на кафедрі обліку і оподаткування СХУ ім. В. Даля. Тему дисертації уточнено на засіданні Вченої Ради СХУ ім. В. Даля (протокол № 11 від 26.06.2026р.).

Науковий керівник – к.е.н., доц., доцент кафедри обліку і оподаткування Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля Інна Валеріївна Тацій.

2. Затвердження спільного висновку спільного засідання кафедри обліку і оподаткування, кафедри економіки і підприємництва, кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу щодо дисертаційного дослідження Піменова Володимира Сергійовича.

Проводила засідання зав. кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу д.е.н., проф. Хандій О.А., в ході якого

ВИСТУПИЛИ

Здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти Піменов Володимир Сергійович представив презентацію за основними положеннями дисертації «Інноваційне забезпечення економічного розвитку та конкурентоспроможності промислових кластерів регіону», поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка.

У ході презентації Піменов В.С. ознайомив присутніх на спільному засіданні кафедри обліку і оподаткування, кафедри економіки і підприємництва та кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу зі структурою своєї роботи, обґрунтував актуальність її тематики, висвітлив основні положення дисертаційного дослідження, які відображають його наукову новизну та виносяться на захист, звернув увагу присутніх на теоретичне та практичне значення висновків, одержаних за результатами дослідження. Після закінчення презентації Піменову В.С. присутніми на захисті фахівцями були поставлені такі запитання:

Доктор економічних наук, професор Івченко Є.А.: У дисертації Ви пропонуєте концепцію неокластеризації як основу інноваційного забезпечення економічного розвитку промислових кластерів. Чим, на Вашу думку, ця концепція принципово відрізняється від класичних теорій кластерного розвитку М. Портера та їх сучасних модифікацій? Чи не є вона лише адаптацією вже існуючих наукових підходів?

Піменов В.С.: Дякую за питання. Дійсно, під час розроблення концепції неокластеризації було використано наукові положення класичної теорії кластерів, насамперед ідеї М. Портера щодо територіальної концентрації підприємств та формування конкурентних переваг через кооперацію. Разом із тим запропонована концепція неокластеризації не є лише адаптацією існуючих підходів. Її відмінність полягає у врахуванні сучасних умов функціонування економіки, а саме цифрової трансформації, розвитку платформних моделей взаємодії, мережевої організації бізнес-процесів, інтеграції науки, освіти, влади та бізнесу, а також необхідності швидкої адаптації кластерів до кризових явищ

і післявоєнного відновлення.

На відміну від класичних моделей, у центрі запропонованої концепції знаходиться не лише територіальна концентрація підприємств, а й розвиток цифрових комунікацій, інноваційних екосистем, партнерських мереж та інтелектуального капіталу як основних джерел конкурентоспроможності промислових кластерів.

Кандидат економічних наук, доцент Кушал І.М.: У роботі запропоновано методичний підхід до оцінювання конкурентоспроможності промислових кластерів. Чому Ви обрали саме цю систему показників? Яким чином Ви забезпечували її об'єктивність та уникали дублювання окремих індикаторів?

Піменов В.С.: Дякую за дуже цікаве питання. Під час формування системи показників ми виходили із необхідності комплексного оцінювання діяльності промислового кластера, тому показники були структуровані за кількома взаємопов'язаними блоками: інноваційний розвиток, виробничий потенціал, економічна ефективність, інвестиційна активність та рівень конкурентоспроможності.

Основними критеріями відбору були репрезентативність, можливість кількісного вимірювання, доступність офіційної статистичної інформації, порівнюваність результатів у динаміці та відсутність дублювання економічного змісту окремих показників.

Крім цього, система показників будувалася таким чином, щоб вона могла використовуватися не лише для оцінювання поточного стану кластерів, а й для підтримки прийняття управлінських рішень щодо їх подальшого розвитку. Саме комплексність оцінювання, на мою думку, є однією з переваг запропонованого підходу.

Кандидат економічних наук, доцент Швець Н.В.: Запропонований Вами організаційно-економічний механізм передбачає активну взаємодію органів державної влади, місцевого самоврядування, бізнесу, наукових установ та закладів освіти. Які ризики Ви вбачаєте під час практичного впровадження такого механізму і яким чином їх можна мінімізувати?

Піменов В.С.: Дякую за питання. Дійсно, ефективність функціонування будь-якого кластерного механізму значною мірою залежить від рівня координації між його учасниками. До основних ризиків ми відносимо недостатній рівень взаємної довіри між учасниками кластерів, обмеженість фінансових ресурсів, недостатній розвиток інноваційної інфраструктури, низьку інвестиційну активність окремих регіонів, а також можливі інституційні бар'єри при реалізації державної політики.

Мінімізувати зазначені ризики можна шляхом розвитку механізмів державно-приватного партнерства, створення регіональних координаційних центрів розвитку кластерів, цифровізації процесів взаємодії між учасниками, запровадження прозорої системи моніторингу результативності реалізації кластерної політики та активнішого залучення міжнародних програм підтримки інноваційного розвитку.

Доктор економічних наук, професор Мельнік М.А.: У сучасних умовах значна увага приділяється цифровій трансформації економіки. Наскільки, на Вашу думку, запропонований механізм є адаптивним до подальшого розвитку технологій штучного інтелекту, великих даних та цифрових платформ? Чи потребуватиме він суттєвого перегляду в майбутньому?

Піменов В.С.: Дякую за слушне запитання. Одним із принципів побудови запропонованого механізму є його адаптивність до змін зовнішнього середовища. Сам механізм не залежить від використання конкретних інформаційних технологій, а визначає систему взаємодії суб'єктів, інструментів та управлінських процесів. Саме тому розвиток штучного інтелекту, цифрових платформ, аналітики великих даних або технологій цифрових двійників не потребуватиме принципової зміни механізму, а лише розширить можливості його практичної реалізації.

Навпаки, використання таких технологій дозволить підвищити якість прогнозування, швидкість аналізу інформації, ефективність управлінських рішень та рівень координації між учасниками кластерних утворень.

Кандидат економічних наук, доцент Чорна О.В.: Якою мірою результати Вашого дослідження можуть бути використані під час формування державної регіональної політики та програм післявоєнного відновлення України? Які саме елементи дисертації Ви вважаєте найбільш придатними для практичного впровадження?

Піменов В.С.: Дякую за актуальне запитання. На мою думку, результати дослідження можуть бути використані на кількох рівнях.

По-перше, під час розроблення регіональних стратегій економічного розвитку та програм підтримки інноваційної діяльності промислових підприємств.

По-друге, під час формування державної кластерної політики, спрямованої на розвиток промислової кооперації, стимулювання інноваційної активності та залучення інвестицій.

По-третє, під час реалізації програм післявоєнного відновлення регіонів, де саме кластерний підхід може стати ефективним механізмом концентрації ресурсів, відновлення виробничого потенціалу та створення нових високотехнологічних робочих місць.

Найбільш прикладними результатами дисертації вважаю розроблений організаційно-економічний механізм інноваційного забезпечення розвитку промислових кластерів, методичний підхід до оцінювання їх конкурентоспроможності та практичний інструментарій реалізації кластерної політики. Саме ці результати можуть бути безпосередньо інтегровані у діяльність органів державної влади, місцевого самоврядування та регіональних агенцій розвитку.

Після відповідей на запитання виступили:

Науковий керівник – к.е.н., доц. Тацій І.В.

У своєму виступі науковий керівник зазначила, що дисертаційне дослідження виконано відповідно до плану науково-дослідної роботи кафедри

та є завершеною самостійною науковою працею, присвяченою вирішенню актуального наукового завдання щодо розвитку теоретичних положень, удосконалення методичного забезпечення та розроблення практичних рекомендацій з інноваційного забезпечення економічного розвитку і підвищення конкурентоспроможності промислових кластерів регіону.

Було підкреслено, що в процесі виконання дисертаційної роботи здобувач продемонстрував належний рівень теоретичної та методичної підготовки, здатність самостійно визначати й розв'язувати складні наукові завдання, критично аналізувати сучасні вітчизняні та зарубіжні наукові концепції, опрацьовувати значні масиви економічної і статистичної інформації, а також використовувати сучасні методи наукового дослідження. Усі поставлені в дисертації завдання виконано в повному обсязі, а визначеної мети дослідження досягнуто.

Тацій І.В. відзначила, що здобувачем поглиблено теоретичні положення щодо сутності та складових інноваційного забезпечення економічного розвитку промислових кластерів, розвинуто концептуальні засади неокластеризації в умовах цифрової трансформації економіки, удосконалено методичний підхід до оцінювання конкурентоспроможності промислових кластерів та обґрунтовано напрями активізації їх інноваційного розвитку.

Важливим результатом дисертаційного дослідження є розроблення організаційно-економічного механізму інноваційного забезпечення економічного розвитку та конкурентоспроможності промислових кластерів регіону. Запропонований механізм передбачає узгоджену взаємодію промислових підприємств, органів державної влади та місцевого самоврядування, наукових установ, закладів вищої освіти, інвестиційних структур та інших учасників кластерних об'єднань. Його реалізація спрямована на активізацію інноваційної діяльності, розвиток виробничої та науково-технологічної кооперації, залучення інвестицій і формування стійких конкурентних переваг регіональної економіки.

Окремо було наголошено на практичній спрямованості отриманих результатів. Розроблені автором методичні положення та рекомендації можуть бути використані органами державної влади, органами місцевого самоврядування, агенціями регіонального розвитку, промисловими підприємствами та іншими суб'єктами кластерної взаємодії під час формування і реалізації регіональних програм інноваційного розвитку, розроблення кластерних стратегій та обґрунтування управлінських рішень щодо підвищення конкурентоспроможності промисловості.

Науковий керівник також зазначила, що результати дисертаційного дослідження пройшли належну апробацію на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях, відображені в наукових публікаціях здобувача та використані у практичній діяльності відповідних установ і організацій. Основні положення дисертації достатньою мірою оприлюднені, а зміст публікацій відповідає напряду проведенного дослідження.

Було відзначено, що дисертаційна робота має логічну структуру, характеризується послідовністю викладення матеріалу, взаємозв'язком

теоретичних, методичних і прикладних положень, а сформульовані висновки та рекомендації є належним чином обґрунтованими. Отримані результати характеризуються науковою новизною, внутрішньою узгодженістю та мають теоретичне і практичне значення для розвитку регіональної економіки, теорії кластерного розвитку та вдосконалення інноваційної політики.

На завершення виступу Тацій І.В. відмітила, що дисертаційна робота Піменова Володимира Сергійовича «Інноваційне забезпечення економічного розвитку та конкурентоспроможності промислових кластерів регіону» є завершеним самостійним науковим дослідженням, у якому отримано нові науково обґрунтовані результати, що мають істотне значення для розвитку економічної науки та практики управління інноваційним розвитком промислових кластерів.

За змістом, рівнем наукової новизни, ступенем обґрунтованості результатів, теоретичним і практичним значенням дисертація відповідає вимогам, що висуваються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка», а її автор заслуговує на присудження ступеня доктора філософії. У зв'язку з цим дисертаційна робота може бути рекомендована до подальшого розгляду разовою спеціалізованою вченою радою та проведення публічного захисту.

Рецензенти дисертаційної роботи, які наголосили на позитивних аспектах дослідження, висловили свої побажання та зауваження.

Доктор економічних наук, професор Івченко Є.А.

Рецензент зазначив, що у дисертаційній роботі автором проведено комплексне дослідження теоретичних, методичних і прикладних засад інноваційного забезпечення економічного розвитку та конкурентоспроможності промислових кластерів регіону. Позитивної оцінки заслуговують високий рівень теоретичного опрацювання проблематики, ґрунтовний аналіз сучасних вітчизняних і зарубіжних наукових джерел, логічна структура дисертації, послідовність викладення матеріалу та належний взаємозв'язок між окремими етапами дослідження.

Особливої уваги, на думку рецензента, заслуговують результати, пов'язані з розвитком концептуальних засад неокластеризації промислових кластерів в умовах цифрової трансформації економіки, удосконаленням методичних підходів до оцінювання їх конкурентоспроможності, розробленням організаційно-економічного механізму інноваційного забезпечення економічного розвитку промислових кластерів регіону та формуванням практичного інструментарію його реалізації. Важливим науковим результатом також є обґрунтування напрямів активізації взаємодії між промисловими підприємствами, органами державної влади, науковими установами, закладами вищої освіти та іншими учасниками кластерних об'єднань, що створює передумови для підвищення ефективності регіональної інноваційної політики.

Позитивно оцінюється прагнення автора до комплексного вирішення поставленої наукової проблеми. Запропоновані теоретичні положення, методичні підходи та практичні рекомендації є взаємопов'язаними між собою, мають внутрішню логіку побудови та формують цілісну систему інноваційного

забезпечення розвитку промислових кластерів. Це свідчить про системний характер проведеного дослідження, належний рівень наукової підготовки здобувача та його здатність самостійно вирішувати складні наукові завдання.

На думку проф. Івченка Є.А., дисертаційна робота могла б виграти від більш детального висвітлення механізмів практичної адаптації запропонованого організаційно-економічного механізму до різних типів промислових кластерів з урахуванням їх галузевої спеціалізації та особливостей регіонального розвитку. Крім того, певний науковий інтерес становило б більш широке дослідження перспектив використання сучасних цифрових технологій, зокрема технологій штучного інтелекту, цифрових платформ та інтелектуальної аналітики даних, для підтримки процесів управління інноваційним розвитком промислових кластерів. Разом із тим зазначені зауваження мають рекомендаційний характер, визначають перспективні напрями подальших наукових досліджень і жодним чином не знижують загальної наукової цінності виконаної роботи.

Рецензент відмітив, що у цілому дисертація Піменова Володимира Сергійовича є завершеним самостійним науковим дослідженням, виконаним на високому теоретичному, методичному та прикладному рівнях. Отримані результати характеризуються належним рівнем наукової новизни, достатнім ступенем обґрунтованості, практичною значущістю та роблять вагомий внесок у розвиток теорії регіональної економіки, інноваційного розвитку та кластерної політики.

На завершення виступу проф. Івченко Є.А. зазначив, що дисертаційна робота «Інноваційне забезпечення економічного розвитку та конкурентоспроможності промислових кластерів регіону» відповідає вимогам, які висуваються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка», а її автор заслуговує на рекомендацію до розгляду на засіданні разової спеціалізованої вченої ради та проведення публічного захисту.

Доктор економічних наук, професор Овчаренко Є.І.

Рецензент зазначив, що обрана тема дослідження є надзвичайно актуальною в сучасних умовах функціонування економіки України. Активізація інноваційних процесів, структурна модернізація промисловості, розвиток міжгалузевої кооперації, цифровізація виробництва та інтеграція до європейського економічного простору потребують пошуку нових підходів до забезпечення конкурентоспроможності промислових кластерів. Саме тому результати дисертаційного дослідження мають важливе теоретичне та практичне значення.

Позитивне враження, на думку рецензента, справляють логічна побудова дисертаційної роботи, послідовність викладення матеріалу, високий рівень опрацювання сучасних наукових джерел, використання широкої інформаційної бази дослідження та належне обґрунтування отриманих результатів. Автором систематизовано сучасні наукові підходи до розвитку кластерних утворень, узагальнено концептуальні засади інноваційного розвитку промисловості та сформовано комплексне бачення організаційно-економічного забезпечення

розвитку промислових кластерів у сучасних умовах.

Особливу увагу, за думкою проф. Овчаренка Є.І., привертають результати другого та третього розділів дисертації. Позитивно оцінюю удосконалені методичні підходи до оцінювання конкурентоспроможності промислових кластерів, розвиток концепції неокластеризації, а також розроблений автором організаційно-економічний механізм інноваційного забезпечення економічного розвитку промислових кластерів регіону. Важливим науковим результатом є запропонований інструментарій реалізації зазначеного механізму, який поєднує організаційні, економічні, інституційні, інвестиційні та інформаційні складові й орієнтований на посилення взаємодії між підприємствами, органами влади, науковими установами та закладами вищої освіти.

Науковий інтерес викликає також авторський підхід до формування системи інноваційного забезпечення розвитку промислових кластерів, яка базується на комплексному використанні сучасних інструментів регіональної економічної політики, розвитку партнерської взаємодії між учасниками кластерів та активізації інноваційної діяльності. Запропоновані автором рішення мають достатній рівень практичної спрямованості та можуть бути використані органами державної влади, органами місцевого самоврядування, регіональними агенціями розвитку, промисловими підприємствами й іншими суб'єктами кластерної взаємодії. Разом із тим окремі положення дисертаційної роботи, як зазначив рецензент, викликають наукову дискусію. Більш детального висвітлення потребували питання адаптації запропонованого організаційно-економічного механізму до функціонування промислових кластерів різної галузевої спеціалізації та масштабів діяльності. Крім того, певний науковий інтерес становило б більш ґрунтовне дослідження перспектив використання цифрових платформ, технологій штучного інтелекту та сучасних аналітичних систем для підтримки управління інноваційним розвитком промислових кластерів. Однак зазначені зауваження мають рекомендаційний характер, не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи та визначають перспективні напрями подальших наукових досліджень автора.

Проф. Овчаренко Є.І. зазначив, що у цілому дисертаційна робота Піменова Володимира Сергійовича виконана на високому науковому рівні, характеризується належним ступенем обґрунтованості, містить наукову новизну, має вагоме теоретичне та практичне значення, а отримані результати є достовірними, апробованими та можуть бути використані при формуванні регіональної політики інноваційного розвитку й підвищення конкурентоспроможності промислових кластерів.

Рецензент вважає, що дисертаційна робота на тему «Інноваційне забезпечення економічного розвитку та конкурентоспроможності промислових кластерів регіону» відповідає вимогам, що висуваються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка», а її автор заслуговує на рекомендацію до подальшого розгляду на засіданні разової спеціалізованої вченої ради та проведення публічного захисту.

В обговоренні дисертаційного дослідження взяли участь:

К.е.н., проф. Мельнік М.А. зазначила, що дисертаційне дослідження є своєчасним та актуальним, оскільки проблематика інноваційного розвитку промислових кластерів безпосередньо пов'язана з відновленням виробничого потенціалу та підвищенням конкурентоспроможності регіонів України. Позитивної оцінки заслуговує розвинення концептуальних засад неокластеризації та обґрунтування авторського бачення інноваційного забезпечення кластерного розвитку. Науковий інтерес становить запропонований організаційно-економічний механізм, що поєднує інституційні, інвестиційні, інформаційні та організаційні інструменти. Разом із тим доцільно було б докладніше показати відмінності запропонованого підходу від традиційних моделей кластерної політики. Загалом дисертаційна робота є завершеним науковим дослідженням і заслуговує позитивної оцінки.

К.е.н., доц. Швець Н.В. наголосила, що актуальність теми дисертації визначається необхідністю пошуку дієвих механізмів інноваційної модернізації промисловості в умовах цифрової трансформації та структурних змін економіки. Вагомим науковим результатом є удосконалений методичний підхід до оцінювання конкурентоспроможності промислових кластерів. Позитивно оцінюється прагнення автора поєднати кількісне оцінювання з аналізом інноваційних, виробничих та інвестиційних чинників розвитку. Водночас робота могла б виграти від більш докладного обґрунтування вагомості окремих показників та перевірки чутливості отриманих результатів. У цілому дисертація виконана на належному теоретичному й методичному рівнях та може бути рекомендована до подальшого розгляду.

К.е.н., доц. Христенко Л.М. відмітила, що дослідження є актуальним у контексті формування нової регіональної промислової політики та інтеграції України до європейського інноваційного простору. Заслуговує на увагу авторський підхід до розвитку взаємодії між промисловими підприємствами, органами влади, науковими установами та закладами вищої освіти. Наукову новизну становить комплексне представлення кластерної взаємодії як цілісної системи, орієнтованої на створення та реалізацію інновацій. Разом із тим доцільним було б повніше розкрити механізми координації інтересів учасників кластера та розподілу відповідальності між ними. Загалом робота має наукову і практичну цінність та заслуговує схвальної оцінки.

К.е.н., доц. Манухіна М.Ю. зазначила, що обрана тема є особливо актуальною для повоєнного відновлення регіонів, оскільки промислові кластери можуть стати осередками концентрації інвестицій, технологій і людського капіталу. Позитивної оцінки заслуговує розроблення організаційно-економічного механізму інноваційного забезпечення економічного розвитку та конкурентоспроможності кластерів. Практичну значущість мають запропоновані інструменти підтримки кластерної взаємодії та активізації інноваційної діяльності. Водночас бажано було б детальніше представити послідовність практичного впровадження механізму та систему показників оцінювання його результативності. У цілому дисертація є логічно завершеною, обґрунтованою та заслуговує позитивного висновку.

К.е.н., доц. Бурко Я.В. звернув увагу, що актуальність дисертаційної роботи зумовлена необхідністю підвищення адаптивності промислових кластерів до кризових явищ, технологічних змін і посилення міжнародної конкуренції. Науковий інтерес викликає обґрунтування напрямів цифрової трансформації кластерних структур та використання мережевих форм взаємодії. Позитивно оцінюється спрямованість авторських пропозицій на посилення інноваційної активності й формування довгострокових конкурентних переваг регіонів. Разом із тим перспективним було б розширення дослідження щодо можливостей застосування штучного інтелекту, великих даних і цифрових платформ у системі управління кластерами. Загалом дисертаційна робота відповідає вимогам до досліджень відповідного рівня та заслуговує на рекомендацію до публічного захисту.

Доктор економічних наук, професор Хандій О.О., підводячи підсумки обговорення, відмітила вільне володіння аспірантом матеріалом, що стосується теми дослідження, та використання статистичних даних за підприємствами різних регіонів України. Це свідчить про глибоке знання теми дослідження та використаних ним джерел, здатність до аналізу досліджуваної теми, вміння застосовувати сучасні методи наукового пізнання для розв'язування поставлених проблем. Окремі пропозиції щодо розвитку інноваційно-підприємницької інфраструктури регіонального розвитку в умовах економічної трансформації є цікавими, різносторонніми та нагальними для науки та практики. Загалом проф. Хандій О.О. підкреслила, що виконана Піменовим Володимиром Сергійовичем дисертація відповідає вимогам, що ставляться до робіт такого рівня і може бути рекомендована до розгляду у спеціалізованій вченій раді з захисту дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації

Піменова Володимира Сергійовича на тему "Інноваційне забезпечення економічного розвитку та конкурентоспроможності промислових кластерів регіону", поданої на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка

Актуальність теми дослідження. Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується прискоренням технологічних змін, поглибленням процесів цифрової трансформації, поширенням концепцій Industry 5.0, смарт-спеціалізації, зеленої економіки та посиленням глобальної конкуренції за інноваційні ресурси. За цих умов конкурентні переваги територій дедалі більше визначаються не обсягами традиційних виробничих ресурсів, а здатністю генерувати, впроваджувати та комерціалізувати інновації, формувати ефективні мережі взаємодії між підприємствами, науковими установами, закладами освіти, органами державної влади та інститутами підтримки бізнесу. Саме тому кластерний підхід набув статусу одного з ключових інструментів реалізації сучасної регіональної економічної політики.

Для України питання розвитку промислових кластерів набуває особливої актуальності в умовах структурної трансформації економіки, необхідності післявоєнного відновлення, інтеграції до європейського економічного простору та реалізації стратегічного курсу на інноваційну модель розвитку. Забезпечення стійкого економічного зростання регіонів потребує переходу від фрагментарної підтримки окремих підприємств до формування ефективних кластерних екосистем, здатних акумулювати інноваційний потенціал територій, стимулювати розвиток високотехнологічних виробництв, підвищувати продуктивність праці, створювати нові робочі місця та забезпечувати зростання конкурентоспроможності регіональної економіки.

Світовий досвід переконливо свідчить, що саме промислові кластери стають каталізаторами технологічної модернізації виробництва, розвитку інноваційного підприємництва, поширення знань та формування стійких коопераційних зв'язків між усіма учасниками економічної діяльності. Водночас ефективність функціонування кластерів дедалі більше визначається не лише концентрацією виробничих потужностей або територіальною близькістю підприємств, а й рівнем розвитку інноваційної інфраструктури, якістю інституційного середовища, цифровізацією управлінських процесів, інтенсивністю трансферу технологій та узгодженістю економічних інтересів усіх суб'єктів кластерної взаємодії.

Попри значний внесок вітчизняних і зарубіжних учених у розвиток теорії кластеризації, сучасні трансформаційні процеси зумовлюють необхідність переосмислення традиційних підходів до забезпечення економічного розвитку та конкурентоспроможності промислових кластерів. Існуючі наукові підходи переважно орієнтовані на дослідження окремих аспектів кластерної політики, інноваційної діяльності чи регіонального розвитку, тоді як питання комплексного інноваційного забезпечення функціонування промислових кластерів залишаються недостатньо розробленими. Особливо це стосується формування організаційно-економічних механізмів, які забезпечують інтеграцію економічних інтересів підприємств, наукових установ, закладів освіти, органів державної влади та інститутів підтримки інновацій у межах єдиної кластерної системи.

Крім того, потребують подальшого розвитку теоретичні засади неокластеризації як сучасної моделі еволюції промислових кластерів, удосконалення методичних підходів до комплексного оцінювання рівня їх інноваційного розвитку, економіко-математичного моделювання процесів функціонування кластерів, а також формування ефективного інструментарію реалізації організаційно-економічного механізму інноваційного забезпечення. Відсутність цілісної концепції, яка б поєднувала теоретичні, методичні та практичні засади управління інноваційним розвитком промислових кластерів, стримує підвищення їх конкурентоспроможності та знижує ефективність реалізації регіональної економічної політики.

Особливої актуальності проблема набуває в умовах цифрової трансформації економіки, коли інновації стають визначальним чинником конкурентоспроможності виробничих систем, а інтеграція цифрових

технологій, штучного інтелекту, великих даних та індустріальних платформ докорінно змінює принципи функціонування промислових кластерів. Це обумовлює необхідність переходу до нових моделей кластерного розвитку, заснованих на відкритих інноваціях, цифрових екосистемах, мережевій взаємодії та синергетичному використанні інтелектуального потенціалу всіх учасників кластерної екосистеми.

За таких умов виникає об'єктивна потреба у формуванні цілісної системи інноваційного забезпечення економічного розвитку та конкурентоспроможності промислових кластерів регіону, яка поєднувала б сучасні теоретичні положення, методичний інструментарій оцінювання, економіко-математичне моделювання та організаційно-економічний механізм реалізації кластерної політики. Саме така система дозволить забезпечити узгоджену взаємодію всіх суб'єктів кластерної екосистеми, обґрунтовувати стратегічні напрями інноваційного розвитку, підвищувати ефективність функціонування промислових кластерів та їх внесок в економічний розвиток і конкурентоспроможність регіонів.

Таким чином, актуальність теми дисертаційного дослідження зумовлена необхідністю наукового обґрунтування та розроблення теоретико-методологічних і прикладних засад інноваційного забезпечення економічного розвитку та конкурентоспроможності промислових кластерів регіону, що відповідає сучасним викликам трансформації економіки України, пріоритетам регіональної політики та стратегічним цілям інноваційного розвитку держави.

Теоретичні питання дослідження інновацій та інноваційних інтегрованих промислових структур у підвищенні конкурентоспроможності регіону відображені в наукових працях зарубіжних і вітчизняних учених: А. Берлі, П. Вітфальда, П. Друкера, Дж. Р. Коммонса, Г. Мінза, М. Портера, У. Ростоу, О. Вільямсона, С. Вінтера, Г. Форда, К. Фрімена, Й. А. Шумпетера, В. М. Гейця, Л.І. Федулової, М.П. Денисенка, Б.А. Маліцького, С.І. Пирожкова, А.І. Землянкін, О.І. Амоші, М.І. Долішнього, І.Ю. Єгорова, С.М. Ілляшенка, З.С. Варналія та ін.

Економічна сутність процесів інтеграції промислових підприємств розглядалася в працях Д. Аакера, Т. Дж. Галпіна, П. А. Гохана, Г. Дінза, С. Зайзеля, Дж. Тобіна, М. Хендона, а також вітчизняних учених: О. І. Амоші, А.І. Землянкін, В.М. Гейця, Л.І. Федулової, М.І. Долішнього, І.Ю. Єгорова, С.І. Ілляшенка, Б.А. Маліцького, В.П. Семиноженка, С.І. Білої, З.С. Варналія.

Окремі елементи інноваційних кластерів досліджені в працях В.М. Гейця, Л.І. Федулової, О.І. Амоші, А.І. Землянкін, І.Ю. Єгорова, Б.А. Маліцького, С.І. Ілляшенка, М.І. Долішнього, З.С. Варналія, С.І. Білої та ін.

Внесок кластерів у розвиток економіки регіону та зростання конкурентоспроможності, підвищення інноваційної активності на основі трансформаційних процесів відзначено у працях зарубіжних (М. Бест, Ч. Дебрессон, М. Портер, С. Розенфельд, Т. Роландт, Дж. Хагедорн, Дж. Хамфрі, П. Хертог, Дж. Шакенраад, Х. Шмітц, М. Енрайт) та вітчизняних: В.М. Гейця, Л.І. Федулової, О.І. Амоші, І.Ю. Єгорова, С.І. Ілляшенка, З.С. Варналія, Б.А. Маліцького, С. І. Білої та ін. учених.

Незважаючи на наявність підходів, викладених у працях вітчизняних та зарубіжних вчених, низка питань, що стосуються внеску інновацій у економічний розвиток та підвищення конкурентоспроможності промислових кластерів, розкрито не в повній мірі, вони видаються особливо значущими та актуальними для дослідження в умовах інноваційних тенденцій розвитку економіки, що визначило актуальність, цілі та завдання даного дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційну роботу виконано відповідно до плану наукових досліджень Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (м. Київ). При виконанні теми Е-03-25 «Обліково-аналітичне та організаційно-економічне забезпечення розвитку регіону» автором обґрунтовано теоретичні засади формування конкурентоспроможності промислових кластерів на основі інноваційного розвитку. При виконанні теми ДН-01-26 «Формування політик сталого економічного розвитку для повоєнного відновлення територіальних громад в умовах цифрової трансформації економіки» (номер державної реєстрації № 0126U001307, 2026-2028 рр.) автором розроблено концептуальну модель взаємозв'язку інноваційного забезпечення, конкурентоспроможності промислових кластерів та економічного розвитку регіону.

Мета та завдання дослідження. Метою дисертаційного дослідження є розвиток теоретико-методологічних засад, удосконалення науково-методичних підходів і розроблення практичних положень щодо інноваційного забезпечення економічного розвитку та конкурентоспроможності промислових кластерів регіону на основі інтеграції сучасних механізмів, методів та інструментів кластерного розвитку.

Для досягнення мети у дисертаційному дослідженні ставляться та вирішуються такі завдання:

дослідити теоретичні засади функціонування промислових кластерів як інституційної основи інноваційного розвитку та підвищення конкурентоспроможності регіону;

обґрунтувати теоретичні засади формування конкурентоспроможності промислових кластерів на основі інноваційного розвитку;

розробити концептуальну модель взаємозв'язку інноваційного забезпечення, конкурентоспроможності промислових кластерів та економічного розвитку регіону;

узагальнити результати оцінювання інноваційного розвитку регіонів України та розробити комплексний інструмент оцінювання інноваційної спроможності розвитку промислових кластерів;

розвинути теоретико-методичні положення щодо неокластеризації як сучасної форми інноваційного забезпечення економічного розвитку та конкурентоспроможності промислових кластерів;

розробити економіко-математичну модель та методику комплексного оцінювання рівня конкурентоспроможності промислових кластерів;

удосконалити організаційно-економічний механізм інноваційного забезпечення розвитку та конкурентоспроможності промислових кластерів регіону;

запропонувати інструментарій реалізації організаційно-економічного механізму інноваційного забезпечення розвитку промислових кластерів регіону.

Об'єктом дослідження є економічні процеси, що відображають підвищення внеску інноваційних інструментів у економічний розвиток та зростання конкурентоспроможності промислових кластерів України.

Предметом дослідження є управлінські та організаційно-економічні відносини, що виникають у процесі дослідження внеску інноваційних інструментів у економічний розвиток та підвищення конкурентоспроможності промислових кластерів України.

Методи дослідження. Методологічною основою дослідження є фундаментальні положення економічної теорії, теорії інноваційного розвитку, регіональної економіки, теорії конкурентоспроможності, кластерного розвитку, концепції неокластеризації, системного, інституціонального, процесного та комплексного підходів до управління економічними системами.

Методичний базис дослідження становлять загальнонаукові та спеціальні методи наукового пізнання, застосування яких забезпечило досягнення поставленої мети та вирішення завдань дисертаційної роботи.

Зокрема, у процесі дослідження використано: діалектичний метод (для дослідження закономірностей розвитку промислових кластерів та еволюції теоретичних підходів до інноваційного забезпечення їх економічного розвитку і конкурентоспроможності); методи системного, структурно-функціонального та комплексного аналізу (для обґрунтування теоретико-методологічних засад інноваційного забезпечення розвитку промислових кластерів, визначення взаємозв'язків між складовими кластерної екосистеми та формування цілісної системи управління); методи аналізу, синтезу, індукції, дедукції, узагальнення та наукової абстракції (для уточнення понятійно-категоріального апарату, розвитку концептуальних положень неокластеризації та систематизації існуючих наукових підходів); економіко-статистичні методи – порівняння, групування, структурного, динамічного та трендового аналізу – для дослідження сучасного стану розвитку промислових кластерів, оцінювання тенденцій їх функціонування та визначення факторів впливу на конкурентоспроможність; методи економіко-математичного моделювання (для побудови моделі інноваційного забезпечення економічного розвитку та конкурентоспроможності промислових кластерів регіону, дослідження взаємозалежностей між ключовими параметрами розвитку та прогнозування результативності управлінських рішень); методи багатокритеріального оцінювання та інтегрального аналізу (для розроблення комплексної матриці оцінювання рівня інноваційного розвитку та конкурентоспроможності промислових кластерів); графічний метод (для візуалізації результатів дослідження, побудови моделей, схем, алгоритмів та відображення взаємозв'язків між елементами організаційно-економічного механізму); метод експертних оцінок (для визначення пріоритетності чинників інноваційного розвитку та обґрунтування практичних рекомендацій щодо вдосконалення управління промисловими кластерами); метод узагальнення результатів

дослідження (для формування висновків, розроблення організаційно-економічного механізму інноваційного забезпечення розвитку та конкурентоспроможності промислових кластерів регіону і практичних рекомендацій щодо його реалізації).

Наукова новизна одержаних результатів. Основний науковий результат дисертаційної роботи полягає в обґрунтуванні та розробленні цілісної системи інноваційного забезпечення економічного розвитку і конкурентоспроможності промислових кластерів регіону, що поєднує теоретичні положення неокластеризації, методичний інструментарій оцінювання, економіко-математичне моделювання та організаційно-економічний механізм, що дозволяє забезпечити узгоджену взаємодію суб'єктів кластерної екосистеми, визначати пріоритетні напрями інноваційного розвитку, підвищувати результативність функціонування промислових кластерів та їх внесок в економічний розвиток і конкурентоспроможність регіону.

Основні результати дисертаційної роботи, що визначають її наукову новизну, полягають у такому:

вперше

розроблено концептуальну модель взаємозв'язку інноваційного забезпечення, конкурентоспроможності промислових кластерів та економічного розвитку регіону, яка, на відміну від існуючих, ґрунтується на послідовній інтеграції ресурсного потенціалу, складових інноваційного забезпечення, інноваційних процесів, конкурентних переваг і конкурентоспроможності промислових кластерів у єдину систему формування економічних результатів регіону, що дозволяє комплексно обґрунтовувати механізми забезпечення сталого економічного розвитку та підвищення ефективності функціонування промислових кластерів;

Удосконалено

концептуальну модель формування конкурентоспроможності промислових кластерів на засадах інноваційного розвитку, яка, на відміну від існуючих, інтегрує організаційно-економічні, техніко-технологічні, науково-освітні та інституційні складові в єдину систему взаємодії, що дозволяє комплексно оцінювати конкурентні переваги кластерів, активізувати інноваційну діяльність їх учасників та забезпечувати сталий економічний розвиток регіону;

економіко-математичну модель та методику оцінювання рівня конкурентоспроможності промислових кластерів, яка, на відміну від існуючих, поєднує оцінювання динаміки обсягів виробництва та реалізації продукції з урахуванням ключових показників інноваційного розвитку, що дозволяє визначати інтегральний рівень конкурентоспроможності кластера, своєчасно виявляти тенденції його розвитку та обґрунтовувати управлінські рішення щодо підвищення ефективності функціонування;

організаційно-економічний механізм інноваційного забезпечення розвитку та конкурентоспроможності промислових кластерів регіону, який, на відміну від існуючих, базується на інтеграції організаційного, ресурсного, інфраструктурного, інформаційно-аналітичного та нормативно-правового

модулів із цифровими інструментами управління, механізмами неокластеризації та системою економіко-математичного оцінювання конкурентоспроможності, що забезпечує підвищення ефективності взаємодії учасників кластерної екосистеми, посилення синергетичних ефектів, зростання доданої вартості та конкурентоспроможності промислових кластерів і сприяє економічному розвитку регіону;

інструментарій реалізації організаційно-економічного механізму інноваційного забезпечення промислових кластерів, який, на відміну від існуючих, базується на інтеграції економічних інтересів підприємств-резидентів, науки, освіти, органів державної влади та інститутів підтримки інновацій, що забезпечує посилення синергетичних ефектів, активізацію інноваційної діяльності та підвищення конкурентоспроможності промислових кластерів;

Уточнено

підхід до визначення сутності інноваційного промислового кластера, який, на відміну від існуючих, ґрунтується на його розгляді як інституційно інтегрованої системи взаємодії суб'єктів інноваційної діяльності, об'єднаних технологічною мережею, що забезпечує синергію інноваційних процесів, розвиток інноваційного потенціалу та формування довгострокових конкурентних переваг промислового кластера і регіону;

Набули подальшого розвитку

матриця комплексної оцінки інноваційної спроможності розвитку промислових кластерів, яка, на відміну від існуючих, інтегрує міжнародні індикатори Global Innovation Index, регіональні статистичні показники інноваційної діяльності та авторське оцінювання взаємозв'язку інституційної, кадрової, фінансової, виробничої й технологічної складових інноваційного забезпечення, що дозволяє комплексно визначати рівень інноваційної спроможності промислових кластерів і обґрунтовувати стратегічні напрями підвищення їх конкурентоспроможності;

теоретико-методичні положення щодо неокластеризації промислових кластерів, які, на відміну від існуючих, ґрунтуються на інтеграції цифрових платформ, технологічних мереж, крос-інновацій, механізмів трансферу технологій, відкритих інновацій та інструментів штучного інтелекту в єдину мережеву інноваційну екосистему, що забезпечує підвищення інноваційної активності, прискорення технологічної модернізації та зміцнення конкурентоспроможності промислових кластерів і економічного розвитку регіону.

Практичне значення одержаних результатів полягає в можливості використання розроблених теоретико-методичних положень, економіко-математичної моделі, комплексної матриці оцінювання та організаційно-економічного механізму органами державної влади, місцевого самоврядування, кластерними об'єднаннями й промисловими підприємствами під час формування та реалізації регіональної кластерної й інноваційної політики. Запропоновані рекомендації дають змогу оцінювати рівень інноваційного розвитку і конкурентоспроможності промислових кластерів, визначати

пріоритетні напрями їх підтримки, узгоджувати інтереси учасників кластерної взаємодії та підвищувати результативність управлінських рішень.

Результати дисертаційної роботи використано у практичній діяльності ТОВ «Сттарвей Продакшн», ТОВ «Торговий Дім «Р-Трейд»; Консорциум «Будівельні технології», а також у навчальному процесі Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля Міністерства освіти і науки України при викладанні дисциплін «Економічний аналіз та прогнозування», «Менеджмент економічної безпеки», «Корпоративне управління».

Особистий внесок здобувача. Наукові положення, методичні підходи, висновки та практичні рекомендації, викладені в дисертаційній роботі, є результатом самостійно проведеного автором дослідження проблем інноваційного забезпечення економічного розвитку та конкурентоспроможності промислових кластерів регіону. Автором самостійно розроблено теоретико-методологічні засади інноваційного забезпечення розвитку промислових кластерів, удосконалено методичний підхід до комплексного оцінювання рівня їх інноваційного розвитку та конкурентоспроможності, розроблено економіко-математичну модель і організаційно-економічний механізм інноваційного забезпечення розвитку промислових кластерів регіону, а також обґрунтовано практичні рекомендації щодо підвищення ефективності кластерної взаємодії та результативності інноваційної діяльності в регіоні. Особистий внесок автора у наукові праці, опубліковані у співавторстві, конкретизовано у списку публікацій.

Апробація результатів дослідження. Отримані результати дослідження, висновки та пропозиції обговорювалися й схвалені на Міжнародній науково-практичній конференції «Розвиток обліку, аудиту та оподаткування в умовах інноваційної трансформації соціально-економічних систем» (м. Кропивницький, 2023р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Пріоритети розвитку фінансів, менеджменту та маркетингу: традиції, моделі, перспективи» (м. Київ, 2024р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики» (м. Одеса, 2024р.), Міжнародній науково-практичній конференції «Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи» (м. Одеса, 2024р.), Всеукраїнській науково-практичній конференції «ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: проблеми і можливості досягнення в Україні та світі» (м. Київ, 2024р.), Всеукраїнській науково-практичній конференції «ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: проблеми і можливості досягнення в Україні та світі» (м. Київ, 2025р.).

Публікації. Основні результати дослідження опубліковані в 12 наукових працях, серед яких 6 статей – у наукових фахових виданнях, 6 публікацій – у матеріалах наукових конференцій. Загальний обсяг публікацій – 7,3 д.а., з яких особисто здобувачеві належать 5,1 д.а.

СПИСОК НАУКОВИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у наукових фахових виданнях

1. Ключ Ю.І., Піменов В.С. Конкурентні переваги інноваційного розвитку підприємств на підставі структурних зрушень у кризовий період. *Економіка та суспільство*. 2023. № 52. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-52-89>

Особистий внесок: виявлено вплив подвійної природи структурних зрушень на рівень ефективності інноваційного розвитку підприємств регіону в кризовий період.

2. Ключ Ю.І., Піменов В.С. Використання шкали Лайкерта при визначенні конкурентних переваг підприємств у кризовий період. *Підприємництво та інновації*. 2023. № 28. С. 42-46. DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-3583/28.6>

Особистий внесок: обґрунтовано етапи складання планів щодо вдосконалення виробничої стратегії промислових підприємств у кризовий період.

3. Fomenko D., Nizhnikov O., Pimenov V. The role of the innovation ecosystem as a tool for innovation development. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2024. № 4 (284). С. 30-35. DOI: <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2024-284-4-30-35>

Особистий внесок: виявлено переваги екосистем в порівнянні з традиційними інноваційними системами і обґрунтовано необхідність розвивати промисловість як інноваційну екосистему.

4. Fomenko D., Dimchohlo A., Pimenov V. Analysis of problems of economic stability of enterprises with weak dynamics in the crisis period. *Трансформаційна економіка*. 2024. № 5 (05). С. 148-151. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8141/2023-5-25>

Особистий внесок: побудовано математичну модель оцінки кризостійкості підприємств за допомогою апарату нечіткої логіки, виключаючи окремий розгляд стохастичності розв'язуваного завдання та оцінку точності обчислень інтегрального показника.

5. Fomenko D., Dimchohlo A., Pimenov V. Application of mathematical models in overcoming the crisis state of economically unstable enterprises. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету Серія: Економіка і менеджмент*. 2025. № 57. С. 96-100. DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-2675/2023-57-13>

Особистий внесок: розв'язано завдання коректного ранжування підприємств за їхньою кризостійкістю з погляду особливостей виробничого процесу, пов'язаних із високим ступенем нединамічності.

6. Ключ Ю.І., Піменов В.С. Трансформація зайнятості під впливом цифрових та інноваційних процесів. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2026. № 5 (303). С. 47-55. DOI: <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2026-303-5-47-55>

Особистий внесок: доведено, що ефективна адаптація ринку праці України до цифрових викликів потребує переорієнтації системи освіти на

компетентнісний і безперервний формат навчання, а також формування інтегрованих підходів до управління інтелектуальним капіталом як ключовим чинником інноваційного розвитку та економічної стійкості.

Участь у міжнародних та всеукраїнських конференціях

7. Піменов В.С. Конкурентні переваги підприємств у кризовий період. *Міжнародна науково-практична конференція «Розвиток обліку, аудиту та оподаткування в умовах інноваційної трансформації соціально-економічних систем»*, Кропивницький, 30 листопада 2023 р. Електронне видання, 2023. С. 368-370.

8. Pimenov V. Reorientation of an industrial enterprise to an innovative development path. *Міжнародна науково-практична конференція «Пріоритети розвитку фінансів, менеджменту та маркетингу: традиції, моделі, перспективи»*, Київ, 28 травня 2024 р. Електронне видання, 2024. С. 23-26.

9. Pimenov V. Regional transformation of innovation processes. *Міжнародна науково-практична конференція «Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики»*, Одеса, 13 вересня 2024р. Електронне видання, 2024. С. 49-50.

10. Піменов В.С. Визначення конкурентних пріоритетів підприємств регіону. *Міжнародна науково-практична конференція «Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи»*, Одеса, 4-5 жовтня 2024р. Електронне видання, 2024. С. 307-310.

11. Піменов В.С., Корінний В.В. Напрями вибору інноваційної стратегії розвитку підприємства. *Всеукраїнська науково-практична конференція «ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: проблеми і можливості досягнення в Україні та світі»*, Київ, 23-24 жовтня 2024р. Електронне видання, 2024. С. 208-210.

12. Rudych M., Pimenov V. Innovative Strategies for Managing Economic Risks in the Context of Sustainable Development. *Всеукраїнська науково-практична конференція «ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: проблеми і можливості досягнення в Україні та світі»*, Київ, 24 жовтня 2025р. Електронне видання, 2025. С. 54-56.

Обсяг і структура дисертації. Дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, які викладено на 201 сторінці друкованого тексту. Матеріали дисертації містять 25 таблиці та 57 рисунків, які наведено на 41 сторінці. Список використаних джерел із 245 найменувань наведено на 22 сторінках, 2 додатки – на 6 сторінках.

Характеристика особистості здобувача. Піменов Володимир Сергійович (26.05.1988р.н.) у 2012р. завершив Східноукраїнський національний університет ім. В. Даля (Україна), отримав повну вищу освіту за спеціальністю «Філософія» (диплом АН №43349266 від 04 червня 2012р.), у 2017р. отримав кваліфікацію магістра за спеціальністю «Облік і аудит» в тому ж університеті (диплом М17 №010241 від 31 січня 2017р.). 11.04.2023р. вступив до аспірантури Східноукраїнського національного університету ім. В. Даля (Україна) за спеціальністю 051 Економіка, галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки, освітньо-наукова програма «Економіка» (далі - ОНП).

26.06.2026р. на засіданні Вченої Ради СНУ ім. В. Даля було уточнено тему дисертаційної роботи «Інноваційне забезпечення економічного розвитку та конкурентоспроможності промислових кластерів регіону» (протокол Вченої Ради № 11).

Здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти повністю виконав освітню складову освітньо-наукової програми, успішно склав усі передбачені навчальним планом іспити та заліки, пройшов педагогічну практику, досягнувши визначених програмою результатів навчання, а також виконав наукову складову освітньо-наукової програми, здійснив дослідження за затвердженою темою та підготував дисертаційну роботу.

Під час виконання дисертаційної роботи Піменов Володимир Сергійович провів комплексне наукове дослідження, присвячене розвитку теоретичних положень, удосконаленню методичних підходів та розробленню практичних рекомендацій щодо інноваційного забезпечення економічного розвитку та конкурентоспроможності промислових кластерів регіону. У процесі роботи здобувачем було чітко визначено об'єкт, предмет, мету та завдання дослідження, обґрунтовано актуальність обраної тематики, використано сучасний методичний інструментарій та забезпечено належний рівень обґрунтованості отриманих результатів.

Упродовж підготовки дисертації автор зарекомендував себе як відповідальний, наполегливий і цілеспрямований дослідник, здатний самостійно виконувати наукові дослідження, критично аналізувати сучасні наукові підходи, систематизувати значні обсяги інформації та формулювати обґрунтовані наукові висновки. У процесі роботи над дисертацією здобувач продемонстрував високий рівень наукової культури, уміння комплексно досліджувати складні соціально-економічні процеси та поєднувати теоретичні положення з практичними аспектами розвитку промислових кластерів і регіональної економіки.

Сумлінно навчаючись в аспірантурі та активно займаючись науково-дослідною діяльністю, Піменов В.С. опанував сучасні методи економічних досліджень, набув необхідних професійних компетентностей і практичних навичок, що дозволило йому отримати нові наукові результати, які характеризуються науковою новизною, теоретичним значенням і практичною спрямованістю. Протягом усього періоду навчання здобувач постійно підвищував свій професійний рівень, проявив себе як дисциплінований, ініціативний та відповідальний науковець, здатний до самостійної наукової роботи, генерації нових ідей та успішного вирішення складних наукових завдань у сфері регіональної економіки, інноваційного розвитку та підвищення конкурентоспроможності промислових кластерів.

Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертацію виконано фаховою українською мовою, текстове подання матеріалу відповідає стилю науково-дослідної літератури.

Рецензенти рекомендують: відповідно до п.15 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора

філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022р. № 44, пропонується такий **склад разової ради**:

Голова ради:

Хандій Олена Олексіївна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля;

Рецензенти:

Івченко Євген Анатолійович, доктор економічних наук, професор, декан факультету економіки і управління Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля;

Овчаренко Євген Іванович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля.

Офіційні опоненти:

Боковець Вікторія Вікторівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри підприємництва, логістики та менеджменту Вінницького національного технічного університету;

Ковтун Оксана Анатоліївна, доктор економічних наук, професор, проректор з міжнародних зв'язків та проектної діяльності Університету Григорія Сковороди в Переяславі.

В результаті попередньої експертизи дисертації **Піменова Володимира Сергійовича** і повноти публікацій основних результатів дослідження

УХВАЛЕНО:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Піменова Володимира Сергійовича на тему «Інноваційне забезпечення економічного розвитку та конкурентоспроможності промислових кластерів регіону».

2. Констатувати, що за актуальністю, ступенем наукової новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною значимістю здобутих результатів дисертація Піменова В.С. відповідає спеціальності 051 Економіка та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

3. Рекомендувати дисертацію Піменова Володимира Сергійовича на тему «Інноваційне забезпечення економічного розвитку та конкурентоспроможності промислових кластерів регіону» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 051 Економіка, галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки.

4. Рекомендувати Вченій Раді СХУ ім. В. Даля затвердити склад разової спеціалізованої вченої ради:

Голова ради:

Хандій Олена Олексіївна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля;

Рецензенти:

Івченко Євген Анатолійович, доктор економічних наук, професор, декан факультету економіки і управління Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля;

Овчаренко Євген Іванович, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля.

Офіційні опоненти:

Боковець Вікторія Вікторівна, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри підприємництва, логістики та менеджменту Вінницького національного технічного університету;

Ковтун Оксана Анатоліївна, доктор економічних наук, професор, проректор з міжнародних зв'язків та проектної діяльності Університету Григорія Сковороди в Переяславі.

Результати голосування щодо рекомендації до захисту дисертації Піменова В.С.:

«За» - 18

«Проти» - немає

«Утрималися» - немає

Презентація Піменова В.С. на 20 сторінках додається.

Декан факультету економіки і управління,
доктор економічних наук, професор

Євген ІВЧЕНКО

Головуюча на засіданні
доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри ПУММ СХУ ім. В. Даля

Олена ХАНДІЙ

Секретар засідання

Ірина КУШАЛ